ЗМІСТ

Мільйон для воїна: як довести право на одноразову винагороду

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

Науково-практичний посібник присвячений комплексному дослідженню права військовослужбовців на одноразову грошову винагороду, передбачену пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 року № 153.

Постанова № 153 запровадила спеціальний механізм мотивації до проходження військової служби під час воєнного стану. Для визначених нею категорій військовослужбовців законодавство передбачило винагороду в розмірі 1 000 000 гривень, а в окремих випадках – пропорційну виплату або виплату повного розміру незалежно від шестимісячного строку безпосередньої участі в бойових діях.

Особливість цієї категорії спорів полягає в тому, що саме по собі проходження військової служби або перебування в районі бойових дій не завжди є достатнім доказом права на винагороду. Ключового значення набуває встановлення юридично значущої сукупності обставин: вік військовослужбовця, дата та підстава прийняття або призову на військову службу, статус військовослужбовця, безпосередня участь у бойових діях, тривалість такої участі, наявність поранення чи захворювання, обставини полону, а також правильність документального оформлення відповідних періодів.

У книзі систематизовано практику окружних адміністративних судів України 2025–2026 років, проаналізовано типові причини відмов військових частин, проблеми доказування та формулювання позовних вимог

Р. В. Гайворонський

МІЛЬЙОН ДЛЯ ВОЇНА: ЯК ДОВЕСТИ ПРАВО НА ОДНОРАЗОВУ ВИНАГОРОДУ

Постанова КМУ № 153:
умови виплати, доказування,
судова практика окружних адміністративних судів
та алгоритм захисту військовослужбовця

Харків
«Право»
2026

УДК 342.9.03(477):355.64”364”
Г15

Гайворонський Р. В.

Г15 Мільйон для воїна: як довести право на одноразову винагороду : постанова КМУ № 153: умови виплати, доказування, судова практика окружних адміністративних судів та алгоритм захисту військовослужбовця / Р. В. Гайворонський. – Харків : Право, 2026. – 398 с.

ISBN 978-617-8852-44-3

Науково-практичний посібник присвячений комплексному дослідженню права військовослужбовців на одноразову грошову винагороду, передбачену пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 року № 153.

Постанова № 153 запровадила спеціальний механізм мотивації до проходження військової служби під час воєнного стану. Для визначених нею категорій військовослужбовців законодавство передбачило винагороду в розмірі 1 000 000 гривень, а в окремих випадках – пропорційну виплату або виплату повного розміру незалежно від шестимісячного строку безпосередньої участі в бойових діях.

Особливість цієї категорії спорів полягає в тому, що саме по собі проходження військової служби або перебування в районі бойових дій не завжди є достатнім доказом права на винагороду. Ключового значення набуває встановлення юридично значущої сукупності обставин: вік військовослужбовця, дата та підстава прийняття або призову на військову службу, статус військовослужбовця, безпосередня участь у бойових діях, тривалість такої участі, наявність поранення чи захворювання, обставини полону, а також правильність документального оформлення відповідних періодів.

У книзі систематизовано практику окружних адміністративних судів України 2025–2026 років, проаналізовано типові причини відмов військових частин, проблеми доказування та формулювання позовних вимог.

УДК 342.9.03(477):355.64”364”

© Гайворонський Р. В., 2026
© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2026

ISBN 978-617-8852-44-3

Зміст

Передмова 3
Вступне слово 41

Розділ I
ПРАВОВА ПРИРОДА ОДНОРАЗОВОЇ ВИНАГОРОДИ ЗА ПОСТАНОВОЮ № 153 44
1.1. Мета й завдання експериментального проєкту 44
1.2. Постанова № 153 в системі законодавства про військову службу 45
1.3. Правова природа одноразової грошової винагороди 46
1.4. Винагорода як самостійне грошове право військовослужбовця 47
1.5. Співвідношення винагороди за постановою № 153 з іншими військовими виплатами 48
1.6. Динаміка нормативного регулювання: постанови № 153, № 387 і № 942 48
1.7. Чинна редакція постанови № 153 і її застосування в часі 49
Висновок 51

Розділ II
ХТО МАЄ ПРАВО НА 1 000 000 ГРИВЕНЬ 52
2.1. Вимога щодо віку військовослужбовця 52
2.2. Прийняття або призов на військову службу під час воєнного стану 53
2.3. Значення дати прийняття на військову службу 55
2.4. Особи рядового, сержантського й старшинського складу 55
2.5. Військовослужбовці Збройних Сил України 56
2.6. Військовослужбовці Національної гвардії України 57
2.7. Військовослужбовці Державної прикордонної служби України 58
2.8. Чи поширюється постанова № 153 на військовослужбовців, які розпочали службу до її прийняття? 59
2.9. Строкова служба, мобілізація та подальше укладення контракту 60
2.10. Правове значення зміни статусу військовослужбовця 61
Висновки 62

Розділ III
ШІСТЬ МІСЯЦІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ УЧАСТІ В БОЙОВИХ ДІЯХ 64
3.1. Поняття безпосередньої участі в бойових діях 64

3.2. Райони ведення воєнних (бойових) дій 65
3.3. Бойове завдання як юридично значуща обставина....66
3.4. Як обчислюється шестимісячний строк 67
3.5. Сукупне обчислення періодів 68
3.6. Перерви між періодами бойової участі....69
3.7. Тридцятиденний період і пропорційна винагорода....70
3.8. Чому перебування в районі бойових дій не завжди дорівнює безпосередній участі....71
3.9. Документування кожного періоду участі....71
3.10. Типові помилки військових частин при обчисленні строку 73
Висновок....75

Розділ IV
1 000 000 ГРИВЕНЬ ЧИ ПРОПОРЦІЙНА ВИПЛАТА? 77
4.1. Повна винагорода – 1 000 000 грн....77
4.2. Пропорційна винагорода....79
4.3. Формула розрахунку....80
4.4. Порядок сумарного обчислення 30-денних періодів....81
4.5. Неповний місяць 82
4.6. Приклад розрахунку винагороди....83
4.7. Помилки у фінансовому розрахунку....84
4.8. Коли військовослужбовець має право саме на повний мільйон....85
4.9. Матриця «дні → сума» 86
4.10. Алгоритм визначення розміру винагороди....87
4.11. Як оскаржити неправильний розрахунок 88
4.12. Головна відмінність: «право» і «розмір права»....89
Висновки....89

Розділ V
ПОРАНЕННЯ, ТРАВМА, ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ПОЛОН 91
5.1. Спеціальна гарантія для поранених військовослужбовців 91
5.2. Поранення як причина ненабрання шестимісячного строку....92
5.3. Довідка про обставини травми 94
5.4. Висновок ВЛК....95
5.5. Причинний зв'язок із захистом Вітчизни....95
5.6. Захворювання, отримане під час захисту України....96
5.7. Перебування в полоні 97
5.8. Добровільна здача в полон як обставина, що має правове значення ...99
5.9. Доказування причин ненабрання шестимісячного строку....100
Головний практичний висновок 104

Розділ VI
ДОКАЗУВАННЯ ПРАВА НА МІЛЬЙОН 105
6.1. Предмет доказування 105
6.2. Розподіл обов'язку доказування 108
6.3. Наказ про прийняття на військову службу 109
6.4. Військовий квиток та особова справа 109
6.5. Контракт 110
6.6. Довідка про проходження військової служби 111
6.7. Довідка про безпосередню участь у бойових діях 111
6.8. Бойові розпорядження 112
6.9. Журнали бойових дій 112
6.10. Рапорти командирів 113
6.11. Накази про залучення до виконання бойових завдань 114
6.12. Документи щодо переміщення підрозділу 114
6.13. Медичні документи 115
6.14. Довідка про обставини поранення 115
6.15. Письмові відповіді військової частини 116
6.16. Адвокатський запит як інструмент отримання доказів 117

Розділ VII
ДОКАЗОВИЙ ПАСПОРТ СПРАВИ 125
7.1. Принцип доказового паспорта 127
7.2. Вік до 25 років 128
7.3. Прийняття або призов на військову службу 128
7.4. Проходження військової служби 129
7.5. Безпосередня участь у бойових діях 130
7.6. Період безпосередньої участі 130
7.7. Поранення 131
7.8. Причинний зв'язок 131
7.9. Невиплата 132
7.10. Повний доказовий паспорт справи 133
7.11. «Червоні прапорці» доказового паспорта 134
7.12. Доказовий паспорт як додаток до позову 134
7.13. Доказовий паспорт і тягар доказування 135
7.14. Фінальний аудит доказового паспорта 135
Висновок 136

Розділ VIII
ТИПОВІ ВІДМОВИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН 138
8.1. «Ви не укладали контракт за постановою № 153» 138

8.2. «Ви почали проходити службу раніше»....139
8.3. «Немає шести місяців бойової участі»....140
8.4. «Ви перебували в районі бойових дій, але не брали безпосередньої участі»....141
8.5. «Немає належного документального підтвердження»....142
8.6. «Поранення не підтверджує необхідної юридичної обставини»....143
8.7. «Виплата не передбачена кошторисом»....144
8.8. «Право на виплату припинилося після звільнення»....145
8.9. «Необхідно звертатися до іншого органу»....146
8.10. Як перетворити відмову військової частини на доказ для суду....147
Висновок....150

Розділ IX
ПРАКТИКА ОКРУЖНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ УКРАЇНИ....152
9.1. Перші судові спори щодо 1 млн грн....152
9.2. Судова практика 2025 року....153
9.3. Судова практика 2026 року....154
9.4. Київський окружний адміністративний суд....155
9.5. Харківський окружний адміністративний суд....156
9.6. Дніпропетровський окружний адміністративний суд....157
9.7. Львівський окружний адміністративний суд....158
9.8. Запорізький окружний адміністративний суд....158
9.9. Хмельницький окружний адміністративний суд....159
9.10. Інші окружні адміністративні суди....160
9.11. Порівняльна таблиця судової практики....162
Узагальнений висновок....164

Розділ X
ВЕРХОВНИЙ СУД: ЯК ФОРМУВАТИ МАЙБУТНЮ ПРАКТИКУ...179
10.1. Чому практика окружних судів має значення....179
10.2. Перспектива апеляційного й касаційного перегляду....180
10.3. Типові правові питання для КАС ВС....182
10.4. Принцип правової визначеності....183
10.5. Законні очікування військовослужбовця....184
10.6. Принцип належного врядування....185
10.7. Обов'язок держави виконувати власні нормативні гарантії....186
10.8. Практика Верховного Суду щодо інших військових виплат як джерело аргументації....187

10.9. Якою може бути майбутня правова позиція Верховного Суду 191
10.10. Значення Верховного Суду для формування
єдиного стандарту захисту 191
Висновок 192

Розділ XI
АЛГОРИТМ ОТРИМАННЯ 1 000 000 ГРИВЕНЬ 194
11.1. Крок 1. Перевірити право 194
11.2. Крок 2. Встановити необхідні періоди 195
11.3. Крок 3. Зібрати докази 196
11.4. Крок 4. Подати рапорт 197
11.5. Крок 5. Отримати письмову відповідь 198
11.6. Крок 6. Подати адвокатський запит 199
11.7. Крок 7. Провести правовий аудит 199
11.8. Крок 8. Звернутися до адміністративного суду 200
11.9. Крок 9. Сформувати правильний спосіб судового захисту 201
11.10. Крок 10. Побудувати доказову матрицю для суду 202
11.11. Крок 11. Використати практику верховного суду 202
11.12. Крок 12. Перевірити перспективу апеляції та касації 203
11.13. Крок 13. Контролювати виконання рішення суду 203
11.14. Фінальний алгоритм 204
11.15. Головне правило справи про 1 млн грн 205

Розділ XII
ПОЗОВ ДО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ 207
12.1. Визначення відповідача 207
12.2. Визначення предмета спору 208
12.3. Вибір способу захисту 209
12.4. Визнання бездіяльності протиправною 210
12.5. Визнання відмови протиправною 211
12.6. Зобов'язання нарахувати винагороду 212
12.7. Зобов'язання виплатити винагороду 212
12.8. Формулювання позовних вимог 213
12.9. Забезпечення доказів 214
12.10. Судові витрати 215
12.11. Модель адміністративного позову 215
12.12. Матриця «порушення → спосіб захисту» 216
12.13. Типові помилки при зверненні до суду 217

12.14. Головна процесуальна формула....218
Висновок....218

Розділ XIII
ГОТОВА МОДЕЛЬ ПОЗОВУ....220
13.1. Загальна характеристика моделі....220
13.2. Адміністративний позов....220
13.3. Правове обґрунтування позову....223
13.4. Щодо принципу правової визначеності....224
13.5. Щодо принципу належного врядування....224
13.6. Щодо практики Верховного Суду....225
13.7. Щодо способу захисту....225
13.8. Позовні вимоги....226
13.9. Клопотання про витребування доказів....227
13.10. Додатки до позовної заяви....227
13.11. Додаток до позову № 1. Доказовий паспорт....228
13.12. Додаток № 2. Хронологія бойової участі....229
13.13. Додаток № 3. Розрахунок суми винагороди....229
13.14. Додаток № 4. Таблиця доказів....230
13.15. Додаток № 5. Копія рапорту....230
13.16. Додаток № 6. Відповідь військової частини....230
13.17. Фінальна перевірка позову перед поданням....231
13.18. Практична формула готового позову....232
Висновок....233

Розділ XIV
АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОКАЗУВАННЯ....234
14.1. Запит про періоди безпосередньої участі....234
14.2. Запит про бойові розпорядження....235
14.3. Запит про накази....236
14.4. Запит про журнали бойових дій....237
14.5. Запит щодо розрахунку винагороди....238
14.6. Запит щодо причин відмови....238
14.7. Запит щодо поранення....239
Висновок....243

Розділ XV
СУДОВЕ ДОКАЗУВАННЯ: ЯК ВИГРАЄТЬСЯ СПРАВА....245
15.1. Належність доказів....245

15.2. Допустимість доказів 246
15.3. Достовірність 247
15.4. Достатність 247
15.5. Сукупність доказів 248
15.6. Обов'язок відповідача довести правомірність свого рішення 249
15.7. Недопустимість формального підходу 250
15.8. Принцип реального, а не декларативного захисту права 251

Розділ XVI
СКЛАДНІ ВИПАДКИ 255
16.1. Військовослужбовець почав службу до постанови № 153 255
16.2. Військовослужбовець змінив військову частину 256
16.3. Періоди бойової участі документально не збігаються 257
16.4. Військова частина не має документів 258
16.5. Архівні документи відсутні 259
16.6. Військовослужбовець отримав поранення 260
16.7. Військовослужбовець перебував у полоні 260
16.8. Військовослужбовець звільнений 261
16.9. Військовослужбовець переведений до іншої частини 262
16.10. Відповідач заперечує сам факт безпосередньої участі 262

Розділ XVII
10 ТИПОВИХ ПОМИЛОК ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ 266
17.1. Помилка № 1. Не подано рапорт 266
17.2. Помилка № 2. Не отримано письмової відмови 267
17.3. Помилка № 3. Не встановлено точні періоди бойової участі 267
17.4. Помилка № 4. Зібрано документи лише про перебування в районі бойових дій 268
17.5. Помилка № 5. Не доведено безпосередність участі 269
17.6. Помилка № 6. Не підтверджено поранення належними документами 270
17.7. Помилка № 7. Неправильно визначено відповідача 270
17.8. Помилка № 8. Неправильно сформульовано позовні вимоги 271
17.9. Помилка № 9. Не проведено розрахунок винагороди 272
17.10. Помилка № 10. До суду подано документи без систематизації 273
Висновок 275

Розділ XVIII
50 ПРАВИЛ ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВА НА МІЛЬЙОН 276
18.1. Правила щодо встановлення права 276

18.2. Правила щодо доказів 277
18.3. Правила щодо поранення та особливих обставин 279
18.4. Правила щодо рапорту 280
18.5. Правила щодо адвокатського запиту 280
18.6. Правила щодо відмови й бездіяльності 281
18.7. Правила щодо відповідача й способу захисту 282
18.8. Правила щодо розрахунку й судового розгляду 283
18.9. Правила щодо судового рішення та виплати 283
18.10. Підсумкова модель захисту права на 1 000 000 грн 284

Розділ XIX
ПРАКТИЧНІ ТАБЛИЦІ Й АЛГОРИТМИ 286
19.1. Алгоритм № 1. Первинна перевірка права 293
19.2. Алгоритм № 2. Доказовий аудит 293
19.3. Алгоритм № 3. Дії після відмови 294
19.4. Алгоритм № 4. Підготовка справи до суду 295
19.5. Підсумкова таблиця адвоката 295
Практична формула розділу 296

Розділ XX
ПРАКТИЧНИЙ ЧЕКЛІСТ АДВОКАТА 297
20.1. Ідентифікаційні й службові відомості 297
20.2. Перевірка нормативної підстави 298
20.3. Перевірка періодів бойової участі 298
20.4. Документи про бойові завдання 299
20.5. Довідки, журнали й інші службові документи 299
20.6. Рапорти військовослужбовця 300
20.7. Адвокатський запит 300
20.8. Поранення 301
20.9. Полон, зникнення, повернення 301
20.10. Переведення між військовими частинами 302
20.11. Розрахунок суми 302
20.12. Відповідь військової частини 303
20.13. Визначення відповідача 303
20.14. Судова практика 303
20.15. Позовні вимоги 304
20.16. Докази до позову 304
20.17. Процесуальні строки 304
20.18. Фінальний аудит адвоката 305

20.19. Фінальний чекліст перед поданням позову 305
20.20. Головна формула адвокатського чекліста 306

Додатки 307
Додаток 1....307
Зразок рапорту про виплату 1 000 000 грн 307
Додаток 2....314
Зразок адвокатського запиту 314
Додаток 3....324
Доказовий паспорт права на одноразову винагороду 324
Додаток 4....328
Матриця «обставина → доказ → джерело → юридичне значення» 328
Додаток 5....333
Хронологія безпосередньої участі в бойових діях....333
Додаток 6....335
Калькулятор пропорційної винагороди....335
Додаток 7....337
Зразок позовної заяви про визнання протиправною відмови або бездіяльності щодо призначення та виплати одноразової грошової винагороди 337
Додаток 8....350
Зразок мотивованого заперечення на відповідь військової частини щодо відмови у визнанні права на одноразову винагороду в розмірі 1 000 000 грн....350
Додаток 9....358
Чекліст адвоката. Перевірка підстав, доказів і процесуальної готовності справи про виплату одноразової винагороди за постановою кабінету міністрів україни № 153 358
Додаток 10....364
Таблиця судової практики окружних адміністративних судів України за 2025–2026 роки 364
Додаток 11....367
Нормативна база. Систематизований перелік нормативно-правових актів щодо призначення та виплати одноразової винагороди військовослужбовцям за постановою Кабінету Міністрів України № 153, підтвердження юридично значущих обставин і судового захисту права на виплату....367

Післямова 376
Висновок 382
Список використаних джерел 387

Виробничо-практичне і наукове видання

Гайворонський Руслан Володимирович

МІЛЬЙОН ДЛЯ ВОЇНА: ЯК ДОВЕСТИ ПРАВО НА ОДНОРАЗОВУ ВИНАГОРОДУ

Постанова КМУ № 153: умови виплати, доказування, судова практика окружних адміністративних судів та алгоритм захисту військовослужбовця

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 10.10.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид. арк. 11. Тираж 100 пр. Зам. № 765

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20
Вебсайт: https://pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт Плюс»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (097) 445-07-79
Вебсайт: https://promart.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8388 від 16.07.2025

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →